

«چهل روز» فقط یک نوحه نیست، روایتی هنری از حزن، ایستادگی و حافظه جمعی ایرانیان است

تاریخ‌نگاری ملودیک

میلاد جلیل‌زاده

«حسینم، حسینم، حسین به معراج رفته‌ام / حسینم، غریب به تاراج رفته‌ام؛» این بیت آغازین ترانه «چهل روز» از محسن چاوشی است که به مناسبت اربعین حسینی و از زبان زینب سلام‌الله علیها، خطاب به سالار شهیدان بیان می‌شود. این ترانه با یک دوگانگی یا به عبارتی پارادوکس بسیار تأثیرگذار آغاز می‌شود؛ شهادت از منظر مکتبی و الهی، یک «معراج» است اما از نگاه عاطفی و زمینی خواهرانه، از دست دادن برادر و غارت شدن خیمه‌ها، یک «تاراج» هولناک توصیف می‌شود. این اولین بار نیست که محسن چاوشی ترانه‌ای مذهبی می‌خواند و حتی لحن‌اش به مداخلان اهل بیت نزدیک می‌شود اما از عید غدیر سال گذشته به این سو که با تهاجم رژیم صهیونیستی و در ادامه آن ایالات متحده به ایران، در کشور ما جنگ آغاز شد و از سلحشوران رزمنده تا مردم عادی، خیلی‌ها شهید شدند، اشارات و تلمیحات مذهبی چاوشی رنگ و بوی دیگری گرفت. وی از آنجا به بعد تبدیل شد به کسی که در حال شکستن مارپیچ سکوت است و حاضر شده برای ایستادن در طرف حق تاریخ، بهای مقابله با لشکر فحاشان سایبری را بدهد. از همین جا به بعد بود که تلمیحات مذهبی محسن چاوشی به نوعی میان اتفاقات روز جامعه ایران با اتفاقات صدر اسلام پیوندی معنایی برقرار می‌کرد. چاوشی مولا علی را خطاب قرار می‌داد که در نبرد خیبر، محاربین جهود را به خاک مذلت نشانده بود و در دوره‌ای دیگر به علت بدسگالی افکار عمومی، در غبار برخاسته از چهل جماعت، نور وجود او به تمام شعاع‌ها نمی‌رسید و پر از بغض و غصه می‌شد؛ چنانچه ناچار می‌شد با چاه درددل کند. به یادآوری نبرد خیبر،

مناسب رجزخوانی برای رویارویی با رژیم صهیونیستی بود و به یاد آوردن غربت امیرالمومنین، در زمانه‌ای که براندازان خصوصا جماعت سلطنت‌طلب، گوش و چشم را بسته‌اند و با لجاجت دهان‌ها را باز کرده‌اند، کنایه می‌زند. حالا و در میانه جنگی که به تمام معنا اجزای آن در ذهن مردم ایران با حادثه عاشورا و وقایع پس از آن پیوند تطبیقی برقرار کرده، اربعین‌خوانی محسن چاوشی به نوعی دست گذاشتن روی دل مردمی است که انگار پس از مشاهده عاشورا به سفری پر از رنج رفتند و از میان مجلس بزم یزیدیان، پیام‌آور مکتب حق بودند؛ مردمی که با ایادی خودفروخته دشمنان، با دنباله‌های رضا پهلوی و چاکران تانیاهاوسی کودک‌کش و ترامپ کودک‌آزار درافتادند و در میان هلهله‌های آنان فریاد الله‌اکبر سر دادند و پرچم حق را بالا بردند. این مسیر البته بدون رنج و محنت طی نشد؛ اگرچه به جز زیبایی چیزی در آن نبود. حالا وقتی محسن چاوشی می‌گوید «حسینم، حسینم به معراج رفته‌ام» و بلافاصله می‌خواند «حسینم، غریب به تاراج رفته‌ام»، این دوگانگی رنج و زیبایی، از زبان حضرت زینب طوری بیان می‌شود که انگار زبان حال پیروان امروزی ایشان هم هست. اساساً انتخاب زاویه دید اول شخص، یعنی روایت از زبان حضرت زینب، به ترانه بار عاطفی بسیار سنگینی می‌بخشد. شنونده دیگر با یک راوی بیرونی روبه‌رو نیست، بلکه مستقیماً وارد ذهن و قلب بانویی می‌شود که پس از تحمل مصائب سنگین روز عاشورا و اسارت، حالا پس از گذشت چهل روز به خاک کربلا بازگشته است. لحن ترانه ترکیبی از «حزن عمیق فراق» و «شکوه و اقتدار» است؛ لحنی که هم‌زمان نشان‌دهنده شکسته‌دل بودن از داغ از دست دادن عزیزان و صلابت یک پیام‌آور بزرگ است.

ایمن حرکت محسن چاوشی در امتداد همان ساختارزشکنی‌های او است که طی یک سال اخیر بارها دیده شده. شاید سال‌ها پیش چنین حرکت‌هایی نرمال و عادی به نظر می‌رسید و انجام کارهایی برخلاف آن غیرعادی بود. یعنی میهن‌دوستی در هنگامه چالش و ابراز ارادت به اهل بیت، کاری بود که هر هنرمندی گذشته از اینکه چقدر به آن اعتقاد داشت، انجام می‌داد تا مقبول جامعه واقع شود اما جو سنگینی طی سال‌های اخیر ایجاد شد که تصویر جامعه را جعل کرد و بر خلاف آنچه در بطن و متن آن وجود داشت، سعی می‌کرد تصویری دین‌گریز یا حتی دین‌ستیز از آن ارائه دهد. در این شرایط، چاوشی به عنوان هنرمندی که اسیر حباب الگوریتم‌های فضای مجازی نشد و واقعیت جامعه را دید، با خلق این آثار و در کنار آن اعلام مواضع صریح خود، برخلاف بسیاری از چهره‌های مشهور حرکت کرد و همین وی را به محبوب‌ترین خواننده ایران در عصر حاضر بدل کرد.

دشمن ایران در روز اول حمله به ما می‌خواست پیام شوک و وحشت را ارسال کند اما در بستر فرهنگ ایرانی که کهن‌الگوهایی مثل عاشورا، زیرساخت نهاد فرهنگی‌اش را تشکیل می‌دهد، تمام این وقایع، نسخه‌ای امروزی از عاشورا خواش شد. همین‌ها باعث شد مردم ایران، مقاومتی غافلگیرکننده از خودشان نشان دهند که اخیراً سردرسته آدمکش‌ها یعنی دونالد ترامپ هم به آن اعتراف کرد. نه‌تنها در چنین بستری اشارات محسن چاوشی به اتفاقات صدر اسلام از جمله قیام عاشورا، می‌تواند نوعی اشاره به اتفاقات اخیر ایران، همراه لحنی همدلانه با مردم باشد، بلکه دشمنان فارسی‌زبان ملت ایران هم دقیقاً همین پیام را گرفته‌اند؛ همان‌هایی که به مقدسات شیعه توهین می‌کنند و حتی در وقاحتی آشکار از یزید اعلام حمایت

کرده‌اند. این اتفاقاً از خصوصیات عاشوراست که محوطه‌های مرزی خاکستری را از میان برمی‌دارد و انسان‌ها را ناچار می‌کند که در یک سوی مشخص ماجرا بایستند؛ یا طرف حق یا طرف باطل.

شاید روزی که محسن چاوشی قدم در این راه گذاشت، فکر نمی‌کرد به این درجه از محبوبیت برسد، بلکه داشت اعتبار و شهرت خود را به قلماری عاشقانه می‌سپرد اما نه‌ایتها همین معامله‌ای که سود مادی و دنیایی در آن

حمله تند فیگو، اسطوره پر تغال به رئیس فیفا؛ اینفانتینو باید برود

کیفرخواستی علیه جانی

درباره پیامدهای احتمالی این معامله و منافعی که ممکن است برای مدیران ارشد فیفا ایجاد کند، توضیح شفاهی ارائه شده است. از نگاه فیگو، وقتی سرمایه‌گذاران خصوصی وارد مهم‌ترین دارایی اقتصادی فوتبال جهان می‌شوند، افکار عمومی حق دارد از جزئیات قراردادهای اهداف پشت پرده مطلع باشد.

به اعتقاد وی، اگر همه چیز به نفع فوتبال است، پنجاه کاری هیچ توجیهی ندارد و همین نبود شفافیت، بزرگ‌ترین علامت سؤال درباره این پروژه محسوب می‌شود.

■ **فیفا در مسیر از دست دادن اعتبار**

فیگو در ادامه، دامنه انتقادهای خود را فراتر از موضوع جام جهانی می‌برد و مجموعه‌ای از تصمیم‌های سال‌های اخیر فیفا را زیر سؤال می‌برد.

وی معتقد است در دوره ریاست جانی اینفانتینو، بسیاری از اصولی که باید مبنای اداره فوتبال باشند، قربانی مصلحت‌اندیشی‌های مدیریتی شده‌اند. از نگاه فیگو، تغییر یـا لغو برخی تصمیم‌های انضباطی، دخالت در قوانین مسابقات و اتخاذ تصمیم‌هایی که بیش از آنکه

تمام این سال‌ها افراد زیادی را دیده که رفتار حرفه‌ای نداشته‌اند اما آنچه طی روزهای اخیر مشاهده کرده، به اعتقاد وی فراتر از تمام تجربه‌های گذشته بوده است. فیگو عملکرد رئیس فیفا را ترکیبی از خودخواهی، فریبکاری و سوءاستفاده از جایگاه مدیریتی توصیف می‌کند و معتقد است چنین رفتاری هیچ تناسبی با مسوولیت هدایت فوتبال جهان ندارد.

■ **انتقاد مستقیم از پرونده جام جهانی**

بخش مهمی از نامه فیگو به طرحی مربوط می‌شود که درباره واگذاری بخشی از حقوق تجاری جام جهانی مطرح شده است؛ طرحی که در هفته‌های اخیر واکنش‌های فراوانی را در محافل فوتبالی به همراه داشته است. فیگو می‌پرسد: اگر این پروژه واقعاً به سود فوتبال جهان طراحی شده بود، چرا پیش از مطرح شدن عمومی آن، اعضای فیفا از جزئیاتش مطلع نشدند؟ وی معتقد است تصمیمی با چنین ابعاد گسترده‌ای باید با شفافیت کامل در اختیار فدراسیون‌های عضو قرار می‌گرفت و همه ابعاد مثبت و منفی آن به بحث گذاشته می‌شد.

وی همچنین این پرسش را مطرح می‌کند که چرا

گروه ورزش: لوئیس فیگو، ستاره نامدار فوتبال پرتغال و بازیکن سابق تیم‌های بارسا، رئال و اینتر، با انتشار متنی کم‌بافه، جانی اینفانتینو را هدف شدیدترین انتقادهای خود قرار داد. فیگو که این روزها به عنوان مشاور الکساندر چفرین در یوفا فعالیت می‌کند، معتقد است مدیریت کنونی فیفا نتوانسته اعتبار این نهاد را خدشه‌دار کرده، بلکه آینده فوتبال جهان را نیز با تهدیدی جدی مواجه کرده است. وی در این بیانیه صریح و بدون هیچ ملاحظه‌ای خواستار پایان دوران ریاست اینفانتینو شده و تأکید کرده که زمان تغییر در رأس بزرگ‌ترین نهاد فوتبالی جهان فرا رسیده است.

■ **۳ واژه برای پایان یک دوره**

فیگو در ابتدای نوشته خود توضیح می‌دهد که اگر بخواهد درباره وضعیت فعلی فیفا صحبت کند، می‌تواند هزاران جمله درباره مشکلات مدیریتی، تصمیم‌های بحث‌برانگیز و حاشیه‌های سال‌های اخیر بنویسد اما از نگاه وی، جمع‌بندی همه این مسائل تنها در یک جمله خلاصه می‌شود: «جانی اینفانتینو باید کنار برود».

اسطوره فوتبال پرتغال با اشاره به بیش از ۲ دهه حضورش در سطح نخست فوتبال دنیا، می‌گوید در

ادامه از صفحه اول

ظرفیت اسمی، حداکثری است که یک خط لوله روی کاغذ و در شرایط فنی مناسب می‌تواند منتقل کند. ظرفیت عملیاتی، حجمی است که با توجه به وضعیت پمپ‌ها، تعمیرات، فشار شبکه، مخازن و پایانه‌ها به طور پایدار قابل انتقال است. ظرفیت آزاد نیز بخشی از ظرفیت عملیاتی است که از قبل برای مصرف داخلی یا صادرات عادی استفاده نشده و می‌توان آن را در زمان بحران به‌سرعت فعال کرد. برای دور زدن هرمز، آنچه اهمیت دارد ظرفیت آزاد است، نه رقم اسمی. خط لوله‌ای که ظرفیت آن در زمان عادی تقریباً پر شده، در بحران جای چندانی برای جذب محموله‌های جدید ندارد.

برآورد اداره اطلاعات انرژی آمریکا در سال ۲۰۲۵ نشان داد ظرفیت آزاد و قابل استفاده خطوط عربستان و امارات برای دور زدن هرمز در مجموع ۲٫۶ میلیون بشکه در روز است. این مقدار فقط ۱۳ درصد جریان روزانه ۲۰ میلیون بشکه‌ای هرمز را پوشش می‌دهد. آژانس بین‌المللی انرژی، با فرض‌های متفاوت درباره قابلیت افزایش استفاده از خطوط، دامنه ۳٫۵ تا ۵٫۵ میلیون بشکه در روز را مطرح کرده است.

حتی سقف این برآورد نیز کمتر از ۲۸ درصد جریان عادی هرمز است. تفاوت میان ۲ برآورد دقیقاً نشان می‌دهد ارقام اسمی تا چه اندازه به فرض‌های فنی، سطح استفاده موجود و زمان لازم برای افزایش انتقال وابسته‌اند.

■ **بنیع و فجیره: سوپاپ‌های اطمینان با محدودیت‌های استراتژیک**

مهم‌ترین مسیرهای فعال برای دور زدن هرمز متعلق به ظرفیت اسمی، حداکثری است که یک خط لوله روی کاغذ و در شرایط فنی مناسب می‌تواند منتقل کند. ظرفیت عملیاتی، حجمی است که با توجه به وضعیت پمپ‌ها، تعمیرات، فشار شبکه، مخازن و پایانه‌ها به طور پایدار قابل انتقال است. ظرفیت آزاد نیز بخشی از ظرفیت عملیاتی است که از قبل برای مصرف داخلی یا صادرات عادی استفاده نشده و می‌توان آن را در زمان بحران به‌سرعت فعال کرد. برای دور زدن هرمز، آنچه اهمیت دارد ظرفیت آزاد است، نه رقم اسمی. خط لوله‌ای که ظرفیت آن در زمان عادی تقریباً پر شده، در بحران جای چندانی برای جذب محموله‌های جدید ندارد. برآورد اداره اطلاعات انرژی آمریکا در سال ۲۰۲۵ نشان داد ظرفیت آزاد و قابل استفاده خطوط عربستان و امارات برای دور زدن هرمز در مجموع ۲٫۶ میلیون بشکه در روز است. این مقدار فقط ۱۳ درصد جریان روزانه ۲۰ میلیون بشکه‌ای هرمز را پوشش می‌دهد. آژانس بین‌المللی انرژی، با فرض‌های متفاوت درباره قابلیت افزایش استفاده از خطوط، دامنه ۳٫۵ تا ۵٫۵ میلیون بشکه در روز را مطرح کرده است. حتی سقف این برآورد نیز کمتر از ۲۸ درصد جریان عادی هرمز است. تفاوت میان ۲ برآورد دقیقاً نشان می‌دهد ارقام اسمی تا چه اندازه به فرض‌های فنی، سطح استفاده موجود و زمان لازم برای افزایش انتقال وابسته‌اند.

■ **بنیع و فجیره: سوپاپ‌های اطمینان با محدودیت‌های استراتژیک**

به سود فوتبال باشد، در جهت منافع افراد خاص ارزیابی می‌شود، تنها بخشی از مشکلاتی است که اعتبار فیفا را کاهش داده است.

فیگو تأکید می‌کند نهادهی که باید نماد عدالت، شفافیت و استقلال باشد، امروز با پرسش‌های جدی درباره نحوه اداره خود روبه‌رو است و همین مساله اعتماد بسیاری از فعالان فوتبال را از بین برده است.

■ **اشاره به سخنان شاهزاده علی**

یکی دیگر از بخش‌های مهم این نامه، اشاره مستقیم به اظهارات شاهزاده علی، رئیس فدراسیون فوتبال اردن است.

فیگو می‌گوید سخنان شاهزاده علی درباره نحوه عملکرد مدیران فیفا، تصویری نگران‌کننده از فضای مدیریتی این سازمان ارائه می‌دهد. وی معتقد است فشار بر برخی فدراسیون‌ها و ایجاد محدودیت برای آنها، با هدف حفظ ساختار فعلی قدرت انجام می‌شود؛ موضوعی که اگر صحت داشته باشد، با روح حاکم بر فوتبال و اصول اداره نهادهای بین‌المللی کاملاً در تضاد است.

از نگاه فیگو، فوتبال بدون تردید به منابع مالی و

برای بحران خالی بماند، بازده اقتصادی ضعیفی خواهد داشت. علاوه بر سرمایه‌گذاری در خط لوله، پایانه و مخزن، مسیرهای فرامرزی به امنیت زمینی، قراردادهای ترانزیتی و ثبات سیاسی وابسته‌اند. بنابراین ریسک حذف نمی‌شود؛ از هرمز به خطوط ثابت، کشورهای واسطه و گلوگاه‌های دیگر منتقل می‌شود. طرح‌های جایگزین هرمز بی‌فایده نیستند و شاید بتوانند تاب‌آوری منطقه و بازار جهانی را افزایش دهند اما در یک اختلال محدود. در واقع این همین ظرفیت‌ها ممکن است از تبدیل بحران به توقف کامل صادرات جلوگیری کنند. می‌توان بخشی از کارکرد هرمز را دور زد اما نمی‌توان بدون هزینه‌های بسیار بالا و ایجاد وابستگی‌های تازه، کارکرد آن را حذف کرد. خطوط جایگزین بیمه‌اند، نه بدل کامل؛ ذخایر راهبردی زمان می‌خرند، نه جغرافیای جدید؛ تولیدکنندگان دیگر بخشی از کمبود را جبران می‌کنند اما ظرفیت و کیفیت نفت هرمز را فوراً بازتولید نمی‌کنند؛ جهان می‌تواند وابستگی خود را به آن کاهش دهد اما نمی‌تواند مناسبات انرژی و تجارت خلیج فارس را چنان بازسازی کند که این تنگه دیگر اهمیتی نداشته باشد. تلاش برای حذف هرمز، انتقال هزینه و ریسک از یک نقطه به نقاط دیگر است.

■ **زنجیره تأمین: بخش فراموش‌شده مسأله هرمز**

وجه دیگر وابستگی به هرمز این است که بنادر داخل خلیج فارس مسیر ورود غلات، خوراک دام، روغن خوراکی، دارو، تجهیزات پزشکی، ماشین‌آلات، قطعات صنعتی، خودرو و کالاهای مصرفی‌اند. کشورهای خلیج فارس به دلیل محدودیت آب و زمین کشاورزی، ۷۰ تا ۹۰ درصد مواد غذایی اساسی خود را وارد می‌کنند. بنابراین اختلال در هرمز می‌تواند هم‌زمان درآمد صادراتی و امنیت عرضه

سرمایه‌گذاری نیاز دارد اما این سرمایه باید در خدمت توسعه بازی، آموزش، زیرساخت‌ها و رشد فوتبال باشد، نه اینکه به ابزاری برای افزایش ثروت مدیران یا تأمین منافع گروه‌های سرمایه‌گذاری تبدیل شود.

■ **درخواستی که دیگر پنهان نیست**

در پایان این نامه، فیگو با لحنی بی‌برده اعلام می‌کند جانی اینفانتینو نه‌تنها نتوانسته وعده‌های خود درباره ارتقای جایگاه فیفا را عملی کند، بلکه اعتبار این سازمان را نیز کاهش داده است.

وی رئیس فیفا را به ارائه اطلاعات نادرست، فریب افکار عمومی و استفاده شخصی از جایگاه مدیریتی متهم می‌کند و معتقد است بسیاری از نزدیک‌ترین همکاران، مدیران و حتی افرادی که سال‌ها عمر خود را صرف پیشرفت فوتبال کرده‌اند، دیگر از او حمایت نمی‌کنند.

فیگو در پایان تأکید می‌کند شاید دیگر فرصتی برای بازگرداندن اعتبار شخصی جانی اینفانتینو باقی نمانده باشد اما هنوز می‌توان اعتبار فوتبال جهان را حفظ کرد. از نگاه اسطوره فوتبال پرتغال، تحقق این هدف تنها با یک تصمیم ممکن است؛ پایان دوران ریاست اینفانتینو بر فیفا.

داخلی آنها را تحت فشار قرار دهد. این کالاهای برخلاف نفت، با خط لوله منتقل نمی‌شوند. دور زدن هرمز در این حوزه مستلزم ایجاد یک زنجیره کامل جایگزین شامل بندر، محوطه کانتینری، انبار، سردخانه، گمرک، کامیون یا قطار و شبکه توزیع است. مقیاس تجارت موجود نیز بزرگ است؛ جبل‌علی سال ۲۰۲۴ حدود ۱۵٫۵ میلیون واحد کانتینری جابه‌جا کرد و در کنار بنادر حمد، شویخ، شعیبه، دمام، بحرین و ام قصر بخشی از شبکه اصلی واردات منطقه است. بنادر صلاله، دقم و صحر در عمان و بنادر جدّه و ملک عبدالله در دریای سرخ می‌توانند نقش پشتیبان داشته باشند اما ظرفیت اسمی بندر به معنای ظرفیت آزاد اضطراری نیست. پس از تخلیه نیز کالا باید صدها یا هزاران کیلومتر با کامیون یا قطار حمل و گاه از چند مرز عبور کند. برای مواد غذایی تازه، دارو و محموله‌های حساس، کامیون یخچال‌دار، برق پایدار، سردخانه و کنترل پیوسته دما لازم است. شبکه ریلی یکپارچه شورای همکاری نیز هنوز به طور کامل عملیاتی نشده و انتقال زمینی گسترده فعلاً به جاده، راننده، سوخت و هماهنگی گمرکی وابسته است. ذخایر غذا و دارو می‌تواند زمان بخرد اما موجودی انبار جای توان تجدید موجودی را نمی‌گیرد. راه‌حل واقع‌بینانه، قراردادهای اضطراری با بنادر ۲ سوی تنگه، کریدورهای می‌کند اما تجارت عادی بنادر داخل خلیج فارس را بدون افزایش هزینه، زمان و وابستگی ترانزیتی بازتولید نمی‌کند. خطوط لوله می‌تواند بخشی از انرژی را منحرف کند، در حالی که برای گندم، دارو و کانتینر چنین میان‌بری وجود ندارد.

www.vatanemrooz.ir

در شبکه‌های اجتماعی

@vatanemrooz

پیامک خوانندگان

۱۰۰۰۲۳۳۱

سلام وطن

۶۶۴۱۳۹۴۲